

ANTRENÖR (SPOR EĞİTMENİ)

TANIM

Okullarda, kulüplerde, üniversitelerde, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüne bağlı kuruluşlarda ve diğer kuruluşlarda; sporcuların bireysel veya toplu olarak, uzmanlıkları dâhilindeki her türlü spor faaliyetlerinde, sportmenlik anlayışı içinde, uluslararası kural ve tekniklere uygun olarak eğitilmesini sağlayan, sporun esaslarını, teknik prensiplerini ve kurallarını öğreten ve alanındaki gelişmeleri takip eden kişidir.

Antrenörler sporun dalına göre değişik isimlerle anılırlar. Örneğin, futbol antrenörü, basketbol antrenörü (koç), güreş antrenörü gibi.

A- GÖREVLER

İş süreçlerinde, iş sağlığı ve güvenliği kurallarına, çevre koruma düzenlemelerine, mesleğin verimlilik ve kalite gerekliliklerine uygun olarak;

Antrenörlerin en önemli görevleri sporcuların fizyolojik ve psikolojik kapasitesini, sporda en yüksek verimi elde etmek üzere yönlendirmek, kapasitelerini geliştirici teknikler uygulayarak sporcuları en iyi şekilde yetiştirmektir.

Antrenörlerin belli başlı görevlerini şöyle sıralayabiliriz;

- İş organizasyonu yapar,
- Uluslararası kural, teknik ve gelişmeleri yakından takip eder ve bu konularda sporcuları bilgilendirir,
- Günlük, haftalık, aylık ve yıllık çalışma programları hazırlar ve uygular,
- Spor karşılaşmalarına, sporcuların götürülüp getirilmesini sağlar,
- Sporculara verilen spor malzemeleri, spor araç ve gereçlerinin takip ve kontrolünü yapar ve yaptırır,
- Branşı ile ilgili spor dalında; eğitici video, bant, kitap, dergi vb. eğitim araç ve gereçleriyle ilgili araştırma yapar, bunları temin eder ve bunlardan uygulamada yararlanır,
- Branşı ile ilgili kurs, seminer ve diğer eğitim faaliyetlerine katılır,
- Sporcuların sağlık ve psikolojik kontrollerinin periyodik olarak yapılmasını sağlar,
- Sporcuların gelişimi için gerekli olan beslenme ve diyet programları hazırlar veya hazırlatır ve bu konularda bilinçlenmelerini sağlar.
- Sporcuların dayanıklılık, hız ve kondisyonlarını arttırıcı koşu, yürüyüş ve diğer çalışmaları yaptırır,
- Sporcuları teknik, taktik, fizik-kondisyon ve psikolojik açıdan karşılaşmalara hazırlar,
- Antrenmanlarda, soyunma odalarında, karşılaşma öncesinde ve sırasında yapılacak müsabaka için hazırlanan taktiği uygular, yapılan hataları ve sporcuların zayıf yönlerini tespit ederek giderilmesini sağlar,

ANTRENÖR (SPOR EĞİTMENİ)

A- GÖREVLER

- Rakiplerin gücünü, oyun stratejilerini öğrenerek hazırlıklarını bunlara göre yapar, sporculara oyun stratejisini açıklar, gerektiğinde sporcuları kampa alır,
- Sporcuların her türlü sorunları ile ilgilenerek, sağlık durumlarını, özel yaşamlarını, izinlerini takip eder,
- Sporcuların devam ve form durumlarını takip ederek, form düşüklüğü gösteren sporcularla özel ilgilenir, onlara özel çalışma programları hazırlar, gerektiğinde kadro dışı bırakarak cezalandırır,
- Sosyal ve kültürel aktivitelerle sporcuların moral seviyelerini ve canlılıklarını yüksek tutmaya çalışır,
- Sporun türüne göre karşılaşma/maç öncesi takımı açıklar; karşılaşma öncesinde, devre arasında, molalarda ve karşılaşma esnasında, gerekli talimatları verir, oyun sistemini açıklar ve gerektiğinde değişiklikler yapar, oyuncu değiştirir,
- Sporun türüne göre teknik direktörlerle, kulüp yöneticileriyle, idari kadrolarla ve diğer ilgili kişilerle sporcular arasındaki diyalogu sağlar ve çıkan sorunları çözer,
- Mesleki gelişim faaliyetlerinde bulunur.

KULLANILAN ARAÇ GEREÇ VE EKİPMAN

- Spor kıyafetleri (eşofman, şort, tişört vb.)
- Spor ayakkabıları,
- Yağmurluk, rüzgârlık,
- Kronometre, saat, düdük,
- Kırtasiye malzemeleri (kâğıt, kalem, defter vb.),
- TV, video, bilgisayar ve ilgili bilgisayar programları,
- Sporun türüne göre çalışma aletleri, kondisyon aletleri, ağırlıklar, oyun topları, çeşitli araç ve gereçler.

ANTRENÖR (SPOR EĞİTMENİ)

B- MESLEĞİN GEREKTİRDİĞİ GENEL ÖZELLİKLER

Antrenörler öncelikle sporu ve sporcuyu sevmelidirler, başarılı olabilmeleri için sporun belli bir alanında yetenekli olmaları gerekir.

Seyahat etmekten, değişik insanlarla tanışıp yeni yerler görmekten hoşlananlar için antrenörlük uygun bir meslektir.

- Bu alanda çalışan insanlar bir anlamda eğitimci olarak görev yaptıkları için, insanlarla iyi iletişim kurabilmek, sabırlı olabilmek bu meslekte başarıyı artırıcı faktörlerdir,
- İnsanlarla çabuk iletişim kurabilen, düşüncelerini rahatlıkla aktarabilen, kurallara uymayı ilke haline getiren, tutarlı, uyumlu, güvenilir, otoriter ve bir gurubu yönetebilecek özelliklere sahip kişiler bu meslekte başarılı olabilirler,
- Antrenörlerin sürekli yeniliklere açık bir kişiliğe sahip olması gerekir,

C- ÇALIŞMA ORTAMI VE KOŞULLAR

Antrenörlerin çalışma ortamları ve koşulları spor türlerine göre farklılık göstermektedir;

Genelde antrenörler; açık, kapalı, toprak, çim sahalarda, kapalı spor salonlarında, diğer özel yapılmış spor alanlarında ve soyunma odalarında görev yaparlar.

Antrenörler spor türüne göre çeşitli güç şartlarda (kar, yağmur, çamur, soğuk, sıcak gibi şartlarda), gürültülü ortamlarda görev yaparlar.

Çalışma zamanları sporun türüne göre farklılık gösterir. Gece (aydınlatılmış alanlarda), gündüz, haftanın değişik günlerinde ve yılın değişik aylarında görev yaparlar.

Antrenörler sporun türüne göre; sporcular, meslektaşları, teknik direktörler, hakemler, antrenör yardımcıları, monitörler, masörler, malzemeciler, sağlık personeli, kulüp yöneticileri, idareciler ve diğer yetkili personelle, federasyon yetkilileri ile iletişim içindedir.

ANTRENÖR (SPOR EĞİTMENİ)

D- MESLEK EĞİTİMİ

MESLEK EĞİTİMİNİN VERİLDİĞİ YERLER

Mesleğin eğitimi; üniversitelerin Spor Bilimleri Fakültesi “Antrenörlük Eğitimi” bölümünde verilmektedir

Ayrıca, Gençlik ve Spor Genel Bakanlığı bünyesinde açılan “Antrenör Yetiştirme Kursları” nda verilir.

MESLEK EĞİTİMİNE GİRİŞ KOŞULLARI

Mesleğin eğitime girebilmek için;

- Lise veya dengi okul mezunu olmak,
- YKS (Yüksek Öğretim Kurumları Sınavı) kılavuzunda belirtilen giriş koşullarını taşımak ve ilgili üniversitece yapılacak olan özel yetenek sınavına girmeleri ve başarılı olmaları gerekmektedir.
- Meslek Yüksekokulları ile Açıköğretim Önlisans Programlarının; Dikey Geçiş Sınavı (DGS) Kılavuzunda belirtilen bölümlerinden mezun olanlar, ÖSYM tarafından açılan Dikey Geçiş Sınavı’nda başarılı oldukları takdirde “Antrenörlük Eğitimi” lisans programına dikey geçiş yapabilirler.

Daha önce sporla ilgilenmiş olmak, sporcu olarak amatörcü veya profesyonelce çalışmak bu mesleğin eğitimini alırken ve daha sonra çalışma hayatında kolaylık sağlayacak ve başarıyı artırıcı etki yapacaktır.

Özel yetenek sınavlarında; kişilerin spor becerileri, yetenekleri, teknikleri, hız, çabukluk, güç, performans gibi özellikleri ölçülmektedir. Bu ölçme ve değerlendirme işlemleri; koşu, uzun atlama, gülle atma gibi atletizm dallarında, jimnastik hareketleriyle, topla ve diğer aletlerle yaptırılan hareketlerle eleme şeklinde yapılmaktadır.

EĞİTİMİN SÜRESİ VE İÇERİĞİ

Antrenörlük eğitimi programlarında eğitim süresi 4 yıldır.

Eğitim süresince Spor Bilimine Giriş, Temel Hareket Eğitimi, Atletizm, Antrenörlük Eğitimi ve İlkeleri, Sporcu Sağlığı ve İlk Yardım Temel Jimnastik Yüzme, Anatomi, Sporda İletişim Becerileri gibi dersler alınmaktadır. Staj yapma zorunluluğu bulunmaktadır.

EĞİTİM SONUNDA ALINAN BELGE-DİPLOMA

- Eğitimini tamamlayanlara “Lisans Diploması” verilmektedir.

ANTRENÖR (SPOR EĞİTMENİ)

E-ÇALIŞMA ALANLARI VE İŞ BULMA OLANAKLARI

Antrenörler, Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı İl Müdürlüklerinde kadrolu olarak, özel ve resmi okullarda, özel ve resmi kurum ve kuruluşlara bağlı spor kulüplerinde, amatör ve profesyonel liglerdeki spor kulüplerinde, üniversitelerde, sporcu eğitim merkezlerinde, özel spor kurslarında; sözleşmeli, kadrolu veya fahri antrenör olarak amatör veya profesyonel statüde görev alabilmektedirler.

Günümüzde spora olan ilginin artması ile birlikte antrenörlük mesleği de cazip ve aranan bir meslek haline gelmiştir.

F- EĞİTİM SÜRESİNCE VE EĞİTİM SONRASI KAZANÇ

EĞİTİM SÜRESİNCE

Meslek eğitimleri süresince Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğünün vermiş olduğu öğrenim kredisi ve yurt hizmetlerinden yararlanabilirler. Ayrıca, çeşitli resmi ve özel kurum/kuruluşlar tarafından sağlanan burslardan faydalanabilirler.

EĞİTİM SONRASI

- Eğitim sonrası kazanç ise; sporun türüne, antrenörün sözleşmeli, kadrolu, fahri olarak, amatör ya da profesyonel olarak çalışmasına, antrenörün başarısına, tecrübesine, çalıştığı kulübün büyüklüğüne, amatör ya da profesyonel liglerde olmasına göre değişmektedir.
- Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'ne bağlı olarak kadrolu çalışanlar 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre maaş alırlar. Yine aynı bünyede fahri ya da sözleşmeli çalışan antrenörler ise daha düşük ücretlerle çalışmaktadır.
- Spor kulüplerinde ve diğer kuruluşlarda çalışan antrenörler yaptıkları anlaşmalara göre ücret alırlar.
- Bazı spor dallarında, profesyonel kulüplerde başarısını ispatlamış antrenörler astronomik ücretlerle çalışmakta hatta yüklü transfer ücretleri almaktadırlar.

ANTRENÖR (SPOR EĞİTMENİ)

G- MESLEKTE İLERLEME

MESLEKİ EĞİTİMDE İLERLEME

Mezunlar yüksek lisans ve akademik kariyer yapabilirler. Akademik kariyerlerine uygun olarak yükseköğretim kurumlarında araştırma görevlisi, doktor, doçent, profesör gibi unvanlara yükselme olanağına sahiptirler.

İŞ HAYATINDA İLERLEME

I. kademe temel çalıştırıcı(monitör) lisansına sahip ve en az 1 yıl üst kademe antrenörün yanında çalıştıklarında 2.kademe antrenörlük kurslarına devam ederek (Gençlik ve Spor İl Müdürlüklerinde) II. Kademe (Antrenör) olabilirler.

II. kademe antrenör lisansına sahip ve II. kademede en az 2 yıl çalışmış olduğunu belgeleyen ve bu süre içerisinde sporla ilgili en az 2 seminer gören III. Kademe kurslarına devam ederek (Gençlik ve Spor İl Müdürlüklerinde) “Kıdemli Antrenör” olarak ilerleme kaydederler ve büyükler kategorisinde de görev olabilirler.

III. kademe antrenör lisansına sahip ve III. kademede en az 3 yıl çalışmış olduğunu belgeleyen ve bu süre içerisinde sporla ilgili en az 3 seminer görmüş IV. Kademe (Başantrenör) kurslarına devam ederek Başantrenör olabilirler.

IV. kademe antrenör lisansına sahip ve IV. kademede en az iki yıl çalışmış olduğunu belgeleyen ve bu süre içerisinde sporla ilgili en az beş bilimsel spor aktivitesi görmüş V. Kademe kurslarına devam ederek Teknik Direktör olabilirler.

Üniversitelerin beden eğitimi veya spor eğitimi veren yükseköğrenim kurumlarından mezun olanların kademeler itibariyle aşağıda belirtilen bentlerden yalnızca bir branşta olmak şartıyla talep ettikleri spor dalında antrenör belgesi alabilmesi için;

- Üniversitelerin beden eğitimi veya spor eğitimi veren yükseköğrenim kurumlarından mezun olup, herhangi bir spor dalında ihtisas eğitimi almayan ancak bir spor dalında ağırlıklı olarak seçmeli eğitim alanlara, o dalda I. Kademe (Yardımcı Antrenör) belgesi,
- Üniversitelerin beden eğitimi veya spor eğitimi veren yükseköğrenim kurumlarından mezun olanlardan eğitim gördükleri ihtisas dersi ile ilgili olarak durumlarını belgelemeleri şartıyla uzmanlık (ihtisas) spor dalında II. Kademe (Antrenör) belgesi,
- Üniversitelerin Beden Eğitimi veya Spor Eğitimi veren yükseköğrenim kurumlarının antrenör eğitimi bölümü mezunlarına III. Kademe (Kıdemli Antrenör) belgesi, III. Kademe (Kıdemli Antrenör) belgesini aldıktan sonra üç yıl boyunca antrenörlük yaptığını ve ilgili spor dalında en az iki seminere katıldığını belgeleyenlere, başvurusu halinde doğrudan IV. Kademe (Başantrenör) belgesi verilmektedir.

BENZER MESLEKLER

- Beden eğitimi öğretmeni
- Monitörlük
- Teknik direktör

ANTRENÖR (SPOR EĞİTMENİ)

H- EK BİLGİLER

Gençlik ve Spor Bakanlığı bünyesinde açılan antrenörlük kurslarına katılmak için her hangi bir sınav söz konusu değildir. Fakat bu kursa katılmak isteyenlerde aşağıdaki şartlar aranmaktadır:

- En az lise veya dengi okul mezunu olmak,
- Spor dallarının özelliğine göre ilgili federasyon tarafından hazırlanan antrenör eğitim talimatında belirlenen sağlık şartlarını taşımak.
- Taksirli suçlar ile kısa süreli hapis cezasına seçenek yaptırımlara çevrilmiş veya aşağıda sayılan suçlar dışında tecil edilmiş hükümler hariç olmak üzere, altı aydan fazla hapis veyahut affa uğramış olsalar bile devletin güvenliğine karşı suçlar,
- Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, devlet sırlarına karşı suçlar ve casusluk, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, yağma, dolandırıcılık gibi yüz kızartıcı veya cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar,
- Fuhuş, uyuşturucu ve uyarıcı madde imal ve ticareti, kullanımı, kullanımını kolaylaştırma, kullanmak için satın almak, kabul etmek veya bulundurmak veya şeref ve haysiyeti kırıcı suçtan veya ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan mal varlığı değerlerini aklama, kaçakçılık, vergi kaçakçılığı ve haksız mal edinme suçlarından hükümlü bulunmamak,
- En az 18 yaşını doldurmuş olmak kaydıyla, spor dallarının özelliğine göre ilgili federasyonca belirlenen yaş sınırlamasına uygun olmak,
- Gençlik ve Spor Genel Bakanlığı Amatör Spor Dalları Ceza Yönetmeliği ile özerk spor federasyonlarının disiplin veya ceza talimatlarına göre son üç yıl içinde olmak kaydıyla; bir defada altı aydan daha fazla veya bu süre içerisinde toplamda bir yıldan fazla ceza almamış olmak.
- Başvurunun ilan edilen kontenjandan fazla olması halinde, antrenör eğitim programı uygulama eğitimine katılacak olanlar, ilgili federasyonun antrenör eğitim talimatında belirleyeceği şartlar doğrultusunda sıralanır.
- Federasyonların antrenör eğitim talimatlarında spor dalının özelliğine göre uygulama eğitimi için özel şartlar belirlenebilir.

ANTRENÖR (SPOR EĞİTMENİ)

I- KAYNAKÇA

- Meslek elemanları,
- Türk Meslekler Sözlüğü-Türkiye İş Kurumu.
- Antrenörlerin Çalışma Esas ve Usulleri Yönergesi,
- Antrenör Eğitim Yönetmeliği,
- Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, spor şubeleri,
- Uluslararası Standart Meslek Sınıflaması-ISCO 08
- Meslek Danışma Komisyonu (MEDAK) üyesi kuruluşlar.

İ- AYRINTILI BİLGİ İÇİN

- İlgili eğitim kurumları,
- <https://kariyerkapisi.cbiko.gov.tr/>,
- Türkiye İş Kurumu web sayfası www.iskur.gov.tr,
- Mesleğim Hayatım web sitesi <https://meslegimhayatim.meb.gov.tr/>,
- T.C. Ölçme Seçme ve Yerleştirme Merkezi <http://osym.gov.tr/>,
- Bünyesinde Meslek Bilgi Merkezi Bulunan Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri/Hizmet Merkezleri.

Bu dosya; meslek seçme aşamasında olan gençleri bilgilendirme amaçlı olup, meslek mensupları, işyerleri, mesleğin eğitim yerleri ve meslek odalarından bilgi alınarak oluşturulmuştur.